

KÖZMŰVELŐDÉS

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODAIMI KATHOLIKUS HETILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
GYULAFEHÉRVÁR (VÁR.)
Telefon szám 16.

Felelős szerkesztő: SOÓTHY GYULA.
LAPTULAJDONOS
AZ ERDÉLYI RÓM. KATH. IRODALMI TÁRSULAT

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre — — — — — 8 kor
Félévre — — — — — 4 „
Negyedévre — — — — — 2 „
MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON.

Segítsünk hiveinken!

Az új választási törvény, dacára sokféle kertelésnek és a földműves, munkás népet érintő sérelemnek, új tagokat vesz föl a választóközönség komplexumába. Olvastuk, tudjuk, hogy kiket. A nép azonban ezzel nincsen tisztában. A községi előjáráságoknak — legtöbb helyen — utolsó gondoljai közé se tartozik az, hogy erről a járatlanokat kioktassa. Meg vagyunk azonban győződve, hogy a nemzetiségi agitátorok ebben is mindent elkövetnek nem magyar ajkú polgártársaink felvilágosítására.

Lelkészekre, tanítókra hárul a feladat, hogy a magyar nép se maradjon e tekintetben tájékozatlan. Mert mindent el kell követnünk, hogy vezető, felvilágosító hivatásunknak e téren is megfeleljünk.

Nagyon megkönnyíti munkánkat e tekintetben a Katholikus Népszövetség vezetősége, midőn a választói jog megszerzésének módjáról újabb kiadott kis füzetekben rövid, határozott utasításokat ad a magyar katolikus népnek erre vonatkozólag.

Legyen ez a figyelem s igazán a nép anyagi és szellemi javait védő gondoskodás a mi gondjaink, figyelmünk tárgya is. Hálás érzületet keltünk népünkben a

katholikus népszövetségi eszmék iránt, ha ezeket a füzetkéket, népünk számához mért aránylagos példányokban — egyelőre saját költségünkön — meghozatva (Budapest, IV. Ferenciek-tere 7.) sürgősen kiosztatjuk a nép között.

Igaz, hogy uton-utfélen vagy összejöveteleken és népszövetségi gyűléseken is meg lehetne adni előszóval a szükséges felvilágosításokat (s ezt is meg kell tennünk, ismételnünk, minél szélesebb körökben), de „verba volant, scripta manent.“ Meg aztán községeink, hiveink jórésze — sajnos — még távol van a Népszövetségi tömörülésektől s ez a hanyag közömbösége most esetleg választójoga elvesztésének, illetőleg meg nem szerezhetésének oka lehet, ha fennemlített kis füzetet hozzá nem férközünk. Itt minden szempont felett győzni kell a jogszerzés kérdésének s azért legjobb tudásunk és erőnkől tegyünk meg mindent a járatlanokért. Az okosan felvilágosított s okszerűen fegyverezett nép — higgyük el — nem lesz háltalan intelmeinkkel szemben választás alkalmával sem, ha látja, hogy anyagi és szellemi javainak éber őrei s támogatói vagyunk.

A dolog sürgős, ne halasszuk holnapra!

Bétafiy.

Az új kalocsai érsek.

A hivatalos lap közli, hogy az oly régen árva kalocsai főmegye végre megnyerte új főpásztort. A Szentsek és apostoli király a magyar kormány felterjesztése alapján Várad A. Lipót győri püspököt emelte az érseki székre.

A hírlapírói fantázia a különös késedelmeskedés által is izgatva izléstelen kommentárokat előlegezett a végre bekövetkezett kinevezéshez. Nem reflektáltunk e közleményekre, nem tartottuk érdemesnek cáfolni, helyesbitni a viszonyoknak azt a torz beállítását, mely a kalocsai érsekséget versengő főpapok Érisz almájának tüntette fel. Ha az ily kinevezés sorsára befolyást gyakorolni képes tényezők közt volt valami, ami a kinevezést a kelleténél túl elodáztatta, ami az illetékes tényezők eredményre jutását gátolta, az legfeljebb a politika, de nem főpásztoraink személyes versengése volt.

Most is, hogy erre visszatérünk, csak azért tesszük, hogy két tény, annál nyomatékosabban leszögezhezzünk.

Az a főpásztor, kiről nagy egyházmegyéje legkisebb hive is tudja, hogy a legigénytelenebb ügyeit is a gondviselés, Isten szent akarata szerint, a hősiességig menő alázatossággal intézi: aki dolgait, bárminők legyenek azok, az Ur Jézus alá-

A Siralmasok siralma Könyves Dáciáról.

Irta: Szalay Mátvás.

A l e p h:

Dáciának ősi híve
Dáciára nem vigyáz;
Ősapái sirkövére
Fátyolozva hull a gyász.

B e t h:

Hét siralmas ősi tornya
Mind levonta zászlaját,
Urrá tette bűn-tivornya
Bűnös Izrael fáját.

G h i m e l:

Dáciában más a gazdag,
Dáciában más az úr,
Másnak ér a nyári asztag,
Ki ekével egy se tőr.

D a l e t h:

Dáciában minden asszony
Csont-sóvány a bú miatt,
Arra szült, hogy megsirasson
Rabkenyérre szült fiat.

H e:

Bánatosan rezg imája,
Búra hajta meg fejét,
S rágyűgöve nem kínálja
Kisdedének emlejét.

V a u:

Sirva kel föl asztaltól
Érte csüggedt részese,
S nem merné kis magzatától
Mégkérdezni, éhes-e?

Z á i n:

Dáciában nincs karácsony,

Nem várják a kisdedek,
Osztagozva hiált kalácson
Könyvesen tekintenek.

H e t h:

Húntudók ősi vére
Önkegyelmeért lakol,
Ősapái sirkövére
Összerogyva fuldokol.

T e t h:

Dáciának újmagyarján
Sírnak népe vénei:
Barna rozsa régi kardján,
Halva őserényei . . .

Dácia, Dácia!
Térj meg a te Uradhoz, Istenedhez!

Oberbauer A. Utóda Budapest, IV. Váci-utca 41.
A legjobb hírnévnek örvendő és legrégebbi egyházi szerek, ruhák,
zászlók. stb. gyára. — Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

zatos és áldozatkész Szív sugallatának kiesdeklésével kezdí és végzi; aki főpásztori, törvényhozó és társadalmi kötelességeit mindig lelkiismerete szerint, — az emberi tetszéssel vagy nem tetszéssel mit sem törődve teljesíti:

erdélyi egyházmegyénk főpásztora az ő fiaihoz ragaszkodó jó Atya örömeivel és megnyugvásával vette e kinevezés hírt. Neki csak egy irányban jelentett volna emelkedést az érseki szék. Mivel hivatalát soha se kitüntetésnek, hanem kötelességnek tekintette, kötelességét pedig mindig a legkomolyabb és legszentebb oldaláról fogta fel, az ő emelkedése a munka és önfeláldozás súlyosbodásában állott volna. Ezért nem reménnyel, hanem aggodalommal tekintett e kinevezés elé, s önmaga felől táplált alázatos véleménye sokszor adta ajkára a fohászt: Atyám, ha lehetséges, muljék el tőlem e pohár! Meg is tett az ő kötelessége teljesítése körében mindent, hogy tizenhét év alatt Krisztusban megújított, megszeretett egyházmegyéje Atyja maradjon és semmit se tett, hogy Kalocsa érseki székébe jusson.

A másik tény, melyet a hosszadalmas ügy epilógusaként le akarunk szegezni, az a megnyugvás, öröm, melyet a kinevezés nyilvánosságra jutása az erdélyi egyházmegyének hozott. Valóban lidérc nyomásként nehezedett már ránk az aggodalom, a bizonytalanság kínos érzete.

E kinevezés alkalmából tehát a súlyos tehertől szabadult szív tiszta örömeivel adunk hálát a gondviselő Istennek, s adunk kifejezést a mi változhatlan, hűséges szeretetünknek és ragaszkodásunknak — Főpásztorunk iránt.

Egyházmegyénk új metropolitáját főpásztorunk a következőképpen üdvözölte:

„Váradly érsek Győr. Metropolitánkákká történt legkegyelmesebb kinevezetése alkalmából egyházmegyém papjainak, igaz-

gató tanácsának és hiveinek nevében is tiszteletteljesen üdvözlöm és kérem Isten, kísérje szent kegyelmével működését. Majláth püspök.”

A nagyszebeni sz. Ferenc rendi nővérek tan- és nevelőintézetének ötven éves jubileumi ünnepélye.

Ha van hasonlat, mely a nagyszebeni szent Ferenc-rendi nővérek nevelő- és tanintézetére alkalmazható, úgy legtalálhatóbb az evangéliumi mustármag hasonlata. A kis mustármag, melyet ezelőtt 50 évvel Montenuovo-Bathányi Julia hercegnő elültetett, egy terebélyes, nagy fává növekedett, melynek árnyékában és védő lombjai alatt száz meg ezer leánynövendék nevedett fel, szívta magába a valóság és hazaszeretet táplálékát és mint megannyi missionárius hirdeti mindenütt és gyakorolja a valódi katolikus élet elveit.

Midőn a szegény nővérek, számra nézve hatan, itt letelepedtek, talán képzeletükben sem remélték azt az óriási haladást, melyet intézetük 50 év alatt elért; azt a hatalmas, fényben és okszerű berendezésben díszeskedő épületet, melynek falai között óvoda, elemi és polgári leányiskola, tanítóképző lel thott, azt az internátust, hol 230 leánynövendék lel szeretetteljes, praktikus nevelést, melynek falai közé a kis Erdélyen kívül a nagy Magyarország legmesszibb tájáról is hozták a növendékeket, mert a szülők jól tudják, hogy legjobb helyre hozzák ide drága kincseiket, nyugodtak lehetnek, mert a lelkiismeretes nevelés mellett gyermekeik szeretettel találkoznak s a sokoldalu ismeretek elsajátítása mellett, a valódi kötelességteljesítő, munkás életre neveltetnek azok.

Az isteni gondviselésnek kézfogható műve volt ez intézetnek óriási fejlődése, mely megtanít mindenkit arra, hogy az imádságos, munkás élet soha Istenáldás nélkül nem marad.

Az isteni gondviselés iránti hála, volt a jubileumi ünnepek főjellemvonása. Összesereglettek az ország minden részéből a volt növendékek közül több százan, hogy lelki gyakorlatlaltal hálaálják meg a sok kegyelmet mind a maguk, mind az intézet részéről. A jubileumi ünnepekre összegyűltek a többi társházak képviselői, köztük a mallersdorfi anyaház képviselője és a rendi szuperior. Összegyűlekeztek a helybeli mindennemű és foku iskolák s minden felekezetek képviselői, aranygaléros főtisztek, jöttek távoli tanintézetek küldöttei. Ott volt a közoktatásügyi kormány képviselőiben, Wallbaum Frigyes szebenmegye főispánja és szász ispán; az egyházmegye képviselőiben dr. Kóródy Péter és Balázs Ferenc praelátus kanonokok. Az intézet szép és tágas díszterme nem volt képes befogadni a nagy közönséget, a folyosón is zsúfolva állottak a be nem fértek. Végre megjelent Erdélynek drága kincse, hön szeretett főpásztora, ki már azelőtt az oltárnál mutatta be hálááldozatát és könyörgött a Mindenhatóhoz a jubiláló intézetért.

A „Nyitány” után az intézet igazgatója, dr. Bilinszky Lajos lépett fel a podiumra. Mit érezhetett szíve ezen pillanatban, hiszen az intézetnek óriási fejlődése az isteni segítyen és a nővérek zajtalan, de annál áldásosabb és eredményes munkásságán kívül az ő nevéhez van fűzve! Az ő lankadatlan munkássága, körültekintő okossága, csüggedést nem ismerő törekvése, a pedánságig kiterjedő lelkiismeretessége, nagy tehetsége, nagy munka és tanulmányozás útján szerzett tapasztalatai művét szemlélheti mindenben és mindenütt intézetében.

Dr. Bilinszky Lajos.

A nagyszebeni szent Ferenc-rendi nővérek tan- és nevelő intézete 50 éves fennállásának jubileumától elválaszthatatlan e név.

Hogy a piciny mustármagból hatalmas és gyümölcsöző fa lett, mint azt a jubileumi díszgyűlés a történeti vázlat keretében híven jelezte, Isten kegyelme mellett Bilinszky munkájának és fáradságának, mondjuk jobban az ő élete tevékenységének eredménye. A május 3-án tartott szép ünnepek kegyelmes főpásztorunk ajkairól hangzott el az elismerés méltánylása, a kormány képviselője is érdeme szerint szólott nagy munkájáról, a közönség, volt és jelenlegi tanítványok tüntető lelkesedéssel ünnepelték. Legyen e pár sorban megemlékezés róla, hogy ismerjék igazán azok is, kik talán félreértették e nevet.

Az egyházmegyei schematizmusból meg tudunk annyit, hogy 1868. január hó 2-án született, 1890. július 16-án áldozó pappá szentelték; szentszéki tanácsos és a Pápa Öszentsége kamarása.

Attól az időtől ismerem, mikor mint kolozsvári kis diák a gyulafehérvári papnevelő intézet kispapja lett. Nagyon sze-

rette a bölcsészetet. Mig mi a szabad időt kedves szórakozásban élveztük: ő tanult akkor és foglalkozott.

Nemsokára pazmanita lett, a hittudományi kurzus befejezése után brassói káplán s egy év alatt teológiai doktor. Majd főpásztora előrelátásából a nagyszebeni szent Ferenc-rendi tan- és nevelőintézet hitoktatója, igazgatója, tanára s „omnibus omnia”! Ma is az, egyéb semmi. Eletét és egészségét szentelte, áldozta ez intézet javára, emelésére és fejlesztésére. Csoda, hogy bírta a nagy munkát, csoda, hogy az nem örölte meg szervezetét egészen. 23 éven ezeket tanított, folyton tervezett, épített, személyesen vezette a munkát, önállóan készítette a terveket; naponként órákat töltött a gyóntatószékben.

A legüdvösebb törekvéseiben, támasz és tanácsadó nélkül, önmagában tanakodva nagy eredményeket, hatalmas dolgokat tudott megvalósítani. Minden munkáját erős koncepció, nagy akarat, nemes és tiszta szándék és Istenben helyezett bizalom jellemzik.

Valóban egy olyan sokoldalu hivatást teljesítő és határozott irányt követő intézet vezetésében mézes-mázos szó, ér-

zelgős temperamentum, naiv gondolkodás céllhoz nem vezet, itt energiára és mély belátásra van szükség. A többség benne csak az energiát és szigorú látja és kvalifikálja; de akik szívébe tekinthettek, kiknek sikerült őt hébe-korban erőszakkal is elvonni munkaszaltatól, hogy őszinte baráti körben találjon nyihet és élvezetet, azok „gyöngyharmatos” vídamságot ismerik, bár azt is tudják, hogy ezt az egyetlen szórakozást mindig kész volt áldozatul hozni a munka és hivatásteljesítésnek.

Ki többet tett és dolgozott mint ő, vesse rá az első követ!

De beszéljen önmagáról ő maga. Kegyelmes főpásztorunkhoz 1914. május hó 3-áról keltezve következőket írja:

Nagyméltóságú és Főtisztelendő

Gróf, Püspök Ur! Kegyelmes Atyám!

A pénz után soha sem vágytam. Minden anyagi érdek nélkül, kizárólag csak azért, mert magam tapasztaltam éveken át, hogy még a zárdai iskolákban is protestáns tankönyveket használnak, egyházam és szent hitem iránti ragaszkodásból, a katolikus iskolák javára és felvirágoztatására, az Országos Katolikus Tanügyi Tanács felkérése alapján elhatároztam,

Az intézet történetéről beszélt, de előbb köszönetét és hálaát fejezte ki a kegyelmes Főpásztorunknak, azután a közoktatásügyi kormányknak, hogy elküldte képviselőjét az ünnepre. Beszélt a kis „mustármag”-ról, hogy hogy fejlődött az, elmondotta melyik évben mit építének, melyik részt az intézetben. Beszélt az intézet felejtethetetlen első főnöknőjéről Máter Petronelláról, ki 48 éven át dolgozott, írárt. Beszélt elődjéről Schnabl „bácsi-ról”, az ezüsthajú első igazgatóról. Beszélt az intézet jövevőiről: felejtethetetlen emlékü Fogarassy Mihály püspökről és az ő dícső utódjáról gróf Majláth Gusztáv Károly püspökről, ki 30.000 koronával járult az intézet építéséhez, ki minden évben ezreket áldoz most is a szegény leányok nevelésére.

Most egy megható, programon kívül álló jelenet következett. A pódiumra fellépett szebenmegye főispánja és lelkes szavakkal fejezte ki a közoktatásügyi kormány részéről köszönetet, meg elismerést az intézet és annak igazgatójának, meg főnöknőjének. Majd az igazgató mellére tűzte a legfelsőbb királyi kitüntetést, a Ferenc József-rend lovagkeresztjét és az intézet főnöknőjének, M. Millburgának az Erzsébet rend másodosztályú jelvényét.

A valóban megérdemelt királyi kitüntetés a kegyes Főpásztor köszönte meg, megemlékezvén dícső uralkodónk legutóbbi gyengélkedéséről, kérvén Istent, hogy a népei által hön szeretett magyar királyt tartsa meg még sokáig alattvalóinak bодogítására.

Az intézet volt növendékei közül Tordai Graif Erzsébet, az Erzsébet nőiskola tanárnője mondotta el „Üdvözli Beszéd”-ét. Nem csak gyönyörű előadásával, szívhez szóló hangjával, hanem a lelke mélyéből jövő keresetlen, de oly megható, mély értelmű gondolatmenetével, az intézetben átélt reminiscenciáinak kedves előadásával hatotta meg a közön-

séget, hanem a mély vallásos meggyőződés bátor, hitvallói kifejezésével gyújtott, lelkesített. Nem volt szem, mely szárazon maradt volna reminiscenciáinak elmondása alatt, láttam mellettem erős férfiakat könnyezni, hallottam előjött zokogást. Aki így tud beszélni, az szívében érzi azt mit mond és ez az igazság hatása, mely a szívhez szól és megrázza annak egész valóját.

Délután fél öt óraker kezdődött az ifjusági Mária kongregáció diszülése. A diszterem most is zsufolva tele volt, úgy hogy későn érkezvén a folyosón szorongva hallgattam a diszülés lefolyását. Hallottam herceg Hohenlohe Károly Egon szebeni prépost, főesperes plebános előadását, ki beszélt „Mária leányáról a társadalomban”. Az ő kedves, nyugodt előadásával, rokonszenv hangjával, virágos, de amellet tartalmazó eszmemenettel bájolta el a hallgatókat és hintette el a nemes, vallásos élet magvait.

Balázs Ferenc, praelátus-kanonok a „Kongreganista tanítónő”-ről beszélt. Meg vagyunk szokva ahhoz, hogy amit ő mond mindig tartalomdus, felemelő, az elmét, szívet megragadja, meggyőz, lelkesít. Most is beszélt arról, hogy kongreganistaság nem jelenti a világtól való félrevonulást, az önsanyargató életet. A kongreganista tanítónő tud örvendeni az élet örömeinek, csak egyet kerül és ez a bűn. Életébe vegyíti a kongregációi elveket, azoknak igazi magvetője tanítványai és minden ismerőseinek szívében. Tud igazi feleség és anya is lenni, ha Isten úgy akarja, hű, melegsívű, munkás, mindig boldog és boldogít. Mindezt az igazi vallásos szellem adja meg neki, melyet magába szitt, melynek emelői felnevelkedett. Beszélt továbbá a budapesti szabadkőműves tanítók legújabb merényletéről a vallásoktatás ellen. Szavai gyújtottak, lelkesítettek, bizonyára állandó hatást is gerjesztettek.

Végül kegyes Főpásztorunk szólt az

hogy katolikus szellemű, de a pedagógiai kívánalmaknak is megfelelő tankönyveket ír.

Roppant elfoglaltságom miatt nagy nehézségekbe ütközött, sokszor az éjjeket kellett meglopnom, de az Isten véghetetlen kegyelme annyira megsegített, hogy tankönyveim az egész országban elterjedtek és ma már a 3—4-ik kiadást érték meg. A honorariumokból, bármily csekélyek is voltak azok, egészen szép kis összeget gyűlt össze.

Isten után elhatároztam, hogy ezen becsületes munkámmal szerzett összeget és megtakarított filléreimet, 50.000 koronát, azaz ötvenezer koronát a mai nap emlékére alapítványul leteszek Excellenciád kezébe, oly célból, hogy az kamatoztassék, amíg akkorára nő, hogy abból egyházmegyénk területén, valamely később megállapítandó helyen, egy esetleg leányiskolával is összekötött, de mindenestire apácák vezetése alatt álló leány árvaház alapítható lesz „Sancta Maria” néven.

A jó Isten iránti szeretetből és hála-ból tesszem ezen alapítványt, azért, mert a jó Isten oly csodálatosan megsegített és minden munkámat oly bőségesen megál-

dotta, amit ezen intézetért, annak fejlesztése és emelése érdekében végeztem, amely intézetnek egészségemet, erőmet, életemet áldoztam; és azért, hogy a jó Isten irgalmas és kegyelmes legyen az én szegény lelmemnek. Továbbá a mindenkör segítő szent Szűz tiszteletére, akinek hathatós pártfogását oly sokszor éreztem.

Alázattal kérem tehát Excellenciádat, kegyeskedjék ezt az alapítványt elfogadni és a mindenkori erdélyi püspök kegyes kezelésébe venni.

De alázattal kérem, kegyeskedjék nekem meghagyni a jogot, hogy az alapítvány kezelése és fölhasználása tekintetében, amíg élek bármikor előterjesztést tehessenek.

Egyébiránt Excellenciád fölszentelt kezét a régi hűséggel és gyermeki szeretettel csókolva vagyok Excellenciádnak legkisebb szolgálja

Nagyszeben, 1914. május 3-án.

Dr. Bilinszky Lajos.”

A tény beszél! Cselekedetéről ismerjük őt!

egybegyültekhez az ő közvetlen, szívhez szóló hangján. Ő, kit a mi közönségünk mindig óhajta vár, kinek minden szavát ajkairól lesve lesi, kinek minden szava az édes Jézus dicséretére van irányozva, most is elérte célját, mert a jelenlevők mindenike lelkesedéssel és áhitattal fogadta szavait és felemelt érzéssel, sok jó szándékkal telten távozott el az ünnepélyről. Nem szükség hangoztatnom, hogy az ének és zenedarabok, mind a két ünnepélyen, a legpompásabban sikerültek; hozzá vagyunk szokva a szent Ferenc-rendi nővérek intézetében az alapos képzettségű, precíz előadáshoz, mi mindenestire a zene és ének tanító nagy tehetsége és képzettségéről tesz tanúbizonyságot.

Az esteli órákban mozi előadással gyönyörködtették a messziről összegyűlt volt és a jelenlegi növendékeket. Előadták Sienkiewicz gyönyörű regényének, a „Quo Vadis”-nak mozgófényképét.

Végül egy mekapó, meglepő eseményről akarok reflektálni, mely valóban méltó zárköve volt a jubileumi ünnepségnek. Dr. Bilinszky Lajos, az intézet igazgatója, kegyes Főpásztorunk kezébe ötvenezer koronát tett le egy, a szent Ferenc-rendi nővérek vezetésére bízandó, az egyházmegyében bárhol legelőször felállítandó leányárvaház számára. Semmi sem bizonyítja inkább az ő ideális lelkületét, mely vallásosságát, mint ezen ténye, hogy az ő sok munkássággal, egészségének feláldozásával gyűjtött pénzt, mely a legnagyobb részben tankönyvirodalmi munkáinak gyümölcse, ilyen magasztos eszme kivételére áldozza fel. Megbocsát, ha ismerve szerénységét, kalapot emelek és meghajlok előtte, mert az ő példája ma már olyan ritka és ép azért mindenki részéről a legnagyobb elismerésre méltó.

Kegyelmes főpásztorunk nagyszebeni többi működése a szokott apostoli munka. Szombaton délután az állami gimnáziumi ifjuság és a szász középiskolai tanulók gyóntatásával töltötte el. Ez utóbbiak számára Meisel József brassói apátplebános igen hathatós szent gyakorlatot tartott két napon át. Vasárnap reggel a belvárosi plebániában 450 béralkozónak osztotta ki a szent Lélek erősítő kegyelmét. Hétfőn reggel az Orsolyák nevelőintézetét látogatta meg. Este a májusi ajtatosságon szent beszédet tartott. Kedden reggel a szent Ferenc-rendi nővérek intézetében béralkotta meg a benlakó növendékeket, majd az országos elmegyógyintézetben ápoló szent Vincze nővéreket és végül a Terézárva-ház látogatta meg és örvendeztette meg árváit. Fél kettőkor pedig Fogarassa utazott tovább apostoli útjára. Istennek áldása kísérje hosszú és fáradtságos útján.

Kántor képzesünk.

Valóban időszerű dolog a kántor-kérdésről beszélni, mert ujabban mindinkább kezd gyérülni a hivatásos kántorok száma.

A Közmuvelődés hasábjain cikkező urak szeretnék ezt bizonyos éllel a csik-somlyói r. kath. tanítóképző rováására írni, felpanaszolván, hogy amióta az öreg Ti-

ma kitétte onnan a lábát, minden egyéb történetik, csak nem kántorképzés. Azt is felelmegetik, hogy azok a bizonyos nagy alapítványok pedig „az akkori idők szellemének megfelelőleg” a kántor képzésre tettek.

Álljunk meg egy kissé, hogy is áll a dolog?

Igaz, hogy Simon Jukundián, meg Tima idejében sok hivatásos jeles kántor került ki a somlyói képzőből s itt én is hangsúlyozom, hogy „az akkori idők szellemének megfelelőleg”. Mert abban az időben a somlyói képző per eminentiam kántorképző volt. A kántori teendők végzésének elsajátítására minden képzőbe járó ifju kötelezve volt. Tehát növendékek, ha boldogulni akartak, akarva, nem akarva a kántorságot meg kellett tanulniok.

Ma már másképp vagyunk. Aki ismeri a tanítóképzők mai tantervét, az nem ütközik meg, ha igaz is volna, hogy „Csik-somlyó úgy numerice, mint ponderice” nem termel annyi kántort, mint régebben. De ehhez is szó fér, mert a kántori vizsgát tett tanulóknak statisztikája az ellenkezőről győz meg.

Az állami és államsegélyes képzők (ilyen a somlyói is) tanterve teljesen elválassza a kántoriát a tanítóképzéstől.

A tanterv csak tűri, megengedi „hogy akik magukban hajlamot éreznek, az egyházi ének és zenében is oktatást kaphassanak.” Így!

Nemde ez egészen másképp hangzik, mint mikor a tanítóképzők ének és zenei tanítása teljesen a kántorképzés célját szolgálta. Ma a zenetanárnak, ha fegyelmet, esetleg elcsapást nem akar kapni, elsősorban el kell végeztetnie a tantervben előirt hegedű, zongora, harmonium pensumot s csak azután, külön buzgóságból kifolyólag, foglalkozhatik a kántori szertartások tanításaival.

Nagy baj, hogy a katolikus tanítóképzők az anyagi erő hiánya miatt javarészt államsegélyesek lettek s így kötelesek mindenben az állami tantervet követni.

Hogy az új nemzedékben a kántorság iránt bizonyos hidegséget tapasztalunk, annak is megvan az oka. Nem is szólva az általános korszellemről, amely minden téren egyházellenes kezdett lenni, főképp a könnyen megszerzhető Új Korszak, Népszava stb. stb. iolytán, — az elhidegülésnek egyik oka az is, mert a kántor, pap még mindig az átkos kepe-rendszer alatt nyög. Ki van szolgáltatva a nép „jóindulatának”. Jól tudja ezt a tanítójelöltek is s azért könnyen hagyják a kántori oklevél megszerzését.

Még a legjobb és leghivatásosabb kántor-tanító is szívesen, örömmel megy tisztán tanítói állásra, főképp az államhoz, ahová családi pótlék, pontos fizetés csábítja. S ez érthető is.

A kántori fizetésnek a tanítói fizetés-től való elválasztása — hiába — ez lényeges kérdés a mai szűk világban. Ha megértetnők, hogy a kántorságot a katolikus iskoláknál is külön díjat kapjon a tanító, biztos vagyok benne, hogy a kántori állások nagyon keresettek lennének.

Cikkírók felelmegetik azokat a nagy

alapítványokat, amelyek a somlyói képzőben vannak. Hát — sajnos — sem kis, sem nagy alapítványok nincsenek. Van ugyan 10 növendék részére 80—80 koronás és 4 növendéknek 120—120 koronás püspöki segély. Ezt a püspök ur saját pénztárából adja addig, amíg éppen neki tetszik. Ez tehát alapítványnak nem nevezhető. Egyéb semmi sincs.

Ezért van, hogy a somlyói képzőből a jobb növendékek állami képzőbe igyekeznek, ahol az internátusokban ingyenes, vagy félingyenes kedvezményben részesülnek.

Sokkal jobban tennék cikkírók, ha arról gondolkoznának és irnának, hogyan lehetne egy tisztán kántorképző intézetet felállítani, mert ilyen viszonyok közt csak ez segíthetne a kántori hiányon.

A ditrói ifjusáért.

Az a felhívás, mely a ditrói Ifjusági Egyesület érdekében egyik mult számunkban lapunk hasábjain is megjelent, már is igen sok nemes jóbarátot nyert meg a ditrói Ifjuság számára. Alapító tag lett — és pedig 50 koronával — lovag Takó János főesperes-plebános ur, s beküldötték az alapító tagsági díjat (20 K) rajta kívül:

Gróf Majláth Gusztáv Károly erdélyi püspök ur és édesanyja: özv. Majláth Györgyné; továbbá: gróf Zichy Gyula pécsi püspök; báró Vécsey J. Aurél dr. szentszéki jegyző; Tamási Áron nagyprépost pápai főjegyző; dr. Fejér Gerő tb. kanonok, státusi referens, Szporni J. régens, a gyulafehérvári Szent István finevelő intézet felsőbb osztályu növendékei; ugyanazon intézet alsóbb osztályu növendékei; Köllő János gazdatiszt (Tölgyes); Kovács Alajos rendőrbiztos (Ditró)

Pártoló tagsági díjat (egy évre 2 K) kaptunk a felhívás óta a következő új tagoktól: dr. Péter Antal vicerektor (fizetett öt évre), Lukács István Istvánné, Puskás József, Köllő Béla, Farkas István, Mezei József, Ferenczi András, Ádám Ignác, Köllő Gerő, Hompóth András, Szabó Sándor, Bajkó Péter, Balázs Ferenc, Csiki Imre, Erdős Károly, ifj. Józsa Sándor. Ugy szintén beküldötte dr. Szentiványi Róbert is a 2 koronát, mint „erőllhez mért összeget.”

Ezenkívül kapott az Egyesület kiadásainak fedezésére Döbrössy Alajos pécsi kanonok úrtól 10 koronát, dr. Floznik György elnöktől 12.26 koronát, Fekete József egyetli énekhar vezetőtől szintén ajándékba 6 koronát, s egy névtelentől 50 fillért.

Az egyesület kebelében működő füvös zenekar pénztárába pedig begyűlt újabban az ápr. 26-iki gyűjtésből 6.76 korona, a május 4-ki gyűjtésből 11.60 korona, dr. Floznik Gy. elnöktől 10 korona.

Az egyesület nagy hálával van minden nemes szívű jötevője iránt, első helyen említve a főntebbiek után a ditrói községi előljáróságot, mely szíves készséggel bocsátotta eddig is ismételtlen rendelkezésünkre a községháza egyik termét s rendes közhírré tételei akalmával az Ifjusági Egyesület hirdetéseit is teljes készséggel eszközölte.

A gyulafehérvári finevelő intézet többnyire szegény növendékei azonban különös módon is kiérdemelték a ditrói földműves ifjuság lelkes éljenjét és forró köszönését az összeadott negyven koronáért, mellyel a finevelő egy volt növendékének munkáját megsegíteni siettek. Isten áldjon meg titeket, nemes lelkű fiuk! Legyen is úgy, amint Szporni régens ur írta volt levelében nekem, hogy „akik a gyulafehérvári Szent István finevelőnek bármikor is növendékei voltak, azok fiatalok és öregek, alacsony sorsuak és magas állásuak egymásban mindenütt és mindenkor megbízható jóbarátokra, egymás iránt érdeklődő, egymásnak örvevendő, egymás munkásságát elősegítő becsületes rokon lélekre találjanak.” (Dr. F. Gy.)

H I R E K.

Püspök urunk csütörtökön este Brassóból hazaérkezett kíséretével dr. Kóródy Péter praelátussal és Boros József titkárral. A jelen esetben csak egy napot töltött Brassóban, de megigérté, bérmautjának befejezésekor ismét oda megy. Most pár napig — hosszú bérmautja előtt — itthon pihen.

Kitüntetések. A király a Szent-Ferenc rendi nővérek nagyszabeni tan- és nevelőintézetének ötvenéves fennállása alkalmából, ezen intézet körül szerzett érdemeik elismeréséül: dr. Bilinszky Lajos szentszéki tanácsosnak, az intézet igazgatójának a Ferenc József-rend lovagkeresztjét és Liebl Mária Milburgiának, az apácázarda főnöknőjének a II. osztályu Erzsébet-rendet adományozta.

Öltőregyletünk mult vasárnap tartotta imáadását és délután 4 órakor a gyűlését. A gyűlésen beszámolt az igazgató a kiállításról, melynek értéke 8581 korona 40 fillér. A szent beszédet és a litániát az igazgató tartotta. Az ájtatosságot az egyelet a főpásztorért ajánlotta fel.

A konzisztorium. A sokáig huzott-halasztott konzisztoriumot végre kitűzte a szentatya május 25. és 28-ára. Az új kardinálisok névsora most különböző kommentárookra ad alkalmat. Így a konzisztorium halasztgatásának egyik okát (a többek között) Bettingernek, a müncheni érseknek kinevezése körül is keresik. Tudvalevőleg a német püspököknek évi jövedelme nem túl magas, legalább is nem annyi, hogy egy kardinális méltóságának megfelelően élhetne belőle. Ez a nehézség merült volna fel Bettingernek a kinevezése körül, amelynek rendezése a bajorországi uralkodó változások miatt késedelmeskedett. Bettinger kardinális egyébként ez időszert épen Rómában van. Sokkal érdekesebb az a kommentár, amellyel Hartmann kölni érseknek, s vele együtt Piffl, Csernoch és Bettinger érseknek kinevezését kísérik. Ebben ugyanis a kölni irányzat győzelmét látják a berlinivel szemben, illetőleg az in-

tégrális katolikusokkal szemben. Hogy e 4 egyházfeljedelem bibort kapott, akik pedig felemelték szavukat az integrális mozgalom ellen, ez a szentatya állásfoglalása volna ebben az ügyben. Hogy menyi igaz ezekből a kommentárokból nehéz megmondani, hiszen annyi szempont jön tekintetbe a kinevezéseknél, amelyet csak a beavatottak tudnak s azok meg nem igen nyilatkoznak.

A „Csikvármegyei r. kath. tanítóegyesület gyergyói fiókkörének” Gyergyóalfaluban 1914. május 26-án tartja gyűlését. Targysorozat:

1. Délelőtt fél 9 órákor szent misehallgatás.

2. Elnöki megnyitó.

3. A mult gyűlés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése.

A választmányi gyűlés jegyzőkönyvének felolvasása és előterjesztések.

5. Kocsak Dénes ismerteti a tanügyi irodalom nevezetesebb mozzanatit.

6. Szaval: Gróf Hedvig.

7. P. Sántha Angelusz a nővédelmi egyuletről, a szegény leányok kihazasításánál segítő egyesuletekről tart előadást.

8. Státusgyűlési képviselőt választó kiküldött választása.

9. Működő tagok kijelölése a „Csikvármegyei r. kath. tanítóegyesület” gyűlésére és az „Erdélyi r. kath. tanítóegyesületek szövetségé”-nek gyűlésére.

10. Indítványok.

Gyergyóalfaluban, 1914. április 23.

Miklós István elnök, Ambrus Márton fiókköri jegyző.

Oltáregyesület Abosfalván. Vallásilag, nemzetiségileg széttagolt kis község. Csekély számú kath. hívei, hisz alig száz lélek, még csak rövid idővel ezelőtt teljes közönnyel viseltettek a legfölszegebb Oltáriszentség iránt. Fásult, közönyös lelkük nem bírt, vagy nem akart teljes tudatára jönni annak, hogy az isteni kegyelem határtalan bősége, az élő kenyér, a saját forrásában izelt lelki édesség és legszentebb áldozat, itt mindig köztünk lakozik, aki vár, aki hív „jöjjetek, mert én megennyhítek titeket!” Április 26-án lelkes, buzgó plebánusunk felhívására ezen eddigi lelki szegény hívek között megalakult az Oltáregyesület 40 felnőtt férfi és női taggal, Nagy szám ez tekintve azt, hogy ezen 40 tag az abosfalvi felnőtt katolikus hívek összes száma. A vasárnap délutáni szentségimádásra megtelt a kis templom. S legmélyebb hódolattal borultunk az Oltáriszentség elé azon igérettel, hogy ezután igazi gyermekei akarunk lenni az Ur Jézusnak. Ezen legelső szentségimádásunk alkalmával fohász szállott föl mindanyunk ajkán, hogy a jó Isten buzgó lelkiatyánknak Buzás Imre plebánus urnak adja meg azon szent kegyelmeket, melyek szükségesek megkezdett apostoli munkája folytatásához.

A gyermek számára való kedves ujdonságot oszt szét ingyenesen a bécsi Nestlé cég. Kedves papír-babák ezek művészi kivitelben, amelyek kellemes szórakozást nyújtanak a gyermekeknek.

Ezen ujdonságon kívül mindenkinek próbadozokat is küldenek a Nestlé-féle gyermeklisztből s ezt is teljesen díjtalanul. Az ingyen babát és Nestlé-lisztet kívánatra azonnal elküldi a Henri Nestlé cég, Wien, I., Biberstrasse 57P.

A papnövendékek kirándulása. Husvét harmadnapján szép időben és jó kedvvel a papnövelde herepei birtokára rándultunk ki — nemzetgazdászokat tanulmányozni és hogy a nemzetgazdasági célt annál biztosabban szolgálhassuk — gyalog mentünk.

Hallottuk azonban, hogy az ország pénzügyei rosszul állanak és hogy segítsünk a szorult pénzügyeken május 5-én Zalatnára rándultunk ki — vonaton féljeggyel. Nagy munkát végzett a kis vici, de elvégezte becsülettel, még csak nem is panamázott. A rendes időre leszállított minket az állomásra, honnan egyenesen a zalatnai szép templomba mentünk. A plebánus ur ép akkor végezte be a szentmisét, s így épen sikerült a három előjárónak a három oltárnál egyszerre miséznie. Mise alatt choraliter énekeltünk, ami a zalatnai híveknek — úgy látszik — nagyon tetszett, mivel tudva azt, hogy délután is mi fogunk énekelni, a délutáni májusi ájtatosságra azokat is elhívták, kik a délelőtti éneket nem hallották; s csakugyan délután 3 órákor tömve volt a templom. A litániát énekeltük, az áldást P. Mester János S. J. a Magyar Kultura munkatársa és előjáróinknak egykori iskolatársa adta az Oltáriszentséggel. Így a zalatnai kirándulást a jó Istennel kezdtük és az Ő áldását véve végeztük. Közben pedig megnéztük az ipari szakiskolát, vásároltunk is egy-két emléktárgyat, megbámultuk a Dézsi—Lukács perben is nevezetességre jutott házat — nem minden megjegyzés nélkül — a székeneg gyártásnak titkaiba is beavattak minket még pedig oly szakavatottsággal, hogy lekéstünk az arany beváltásról, Igaz, hogy, mint később kiderült aranybeváltás aznap nem is volt. A Moldován-féle vendéglőben az izletes turistaebédet a bölcsök kövének megtalálója fűszerezte sikerült tréfáival, majd a költői és zenei tehetségek mutaták be általános jókedv között szellemi termékeiket. Ebéd után a májusi litániát tartottuk meg; a templomból pedig egyenesen az állomásra vonultunk. Az egész napi gyönyörű szép időért és a kellemes kirándulásért este a kis kápolnában hálás szívvel mondtunk köszönetet a jó Istennek.

—rus.

Mozgalmas élet Torján. A „Torjai Ifjusági Egyesület”, mely mióta megszűletett, biztos és határozott lépésekkel halad előre a fejlődés útján, május 3-án újra fényes tanujelét adta életképességének és nagyrahivatottságának. Hazánk ezeréves fennállásának emlékére ugyanis e napon

délután 2 órákor a középészki iskola udvarán gazdag műsor, élvezetes és tanulmányos hazafias ünnepélyt rendezett, melynek sikere fölülmulta összes eddigi szerepléseit. A falu s a szomszéd községek népe (kivéve az előjáróságot) nagy számban gyűlt össze az iskola tágas udvarára s érdeklődéssel hallgatta végig az ünnepélyt, mely a helybeli zenekar nyitányával kezdődött. Majd fölzendült a Hymnus a közönség ajkáról s megtöltve az embereket pezsgő hazafias érzéssel, előkészítette őket a következő szép megnyitó beszédre, melyet Tunyogi Csapó Endre tartott, feltárva meleg, lelkesült szavakkal rövid vonásokban ezeréves hazánk multját, melyből találon vonta le a következtetést: ily gazdag és szép multu népnek a jövője sem lehet reménytelen. A lelkes éljenzéssel fogadott megnyitó beszédet László Gábor sikeres szavalata követte, mely után a feltorjai iskola növendékei az „Ezer esztendeje annak. . .” kezdetű hazafias éneket énekelték el. Most következett az ünnepi beszéd, melyet Márton Mihály áll. el. iskolai tanító tartott, megemlékezve az 1896-iki jubiláris hazafias ünnepségekről, s az ünnepeltről, a dicső multu hazáról, melyre továbbra is Isten oltalmát és Mária pártfogását kérte. A lelkesen megtapsolt ünnepi beszéd s az ezt követő ének „Árpád apánk. . .” után, melyet az alszegi iskola növendékserege adott elő, következett Sólyom Mihály áll. el. iskolai igazgató és egyuttal ifjusági egyesületi igazgató ünnepi felolvasása hazánk ezeréves történetéről, kiemelve hazánk történetének fényesebb pontjait, hogy lelkesedéstől áthatott gyűjtő s föllemelő szavakkal buzdítsa a közönséget, különösen az ifjuságot, a tettekben nyilvánuló, aktív hazaszeretetre. Most Mária Olga hatásos szavalata (Czelli búcsú), azután a középészki iskola növendékeinek éneke („Hogyha vérmezőn. . .”), majd ismét két sikeres szavalt (Köncz Erzsébet és Sipos Anna) következett, melyek után a közönség a Szózatot énekelte el. Kissiel Géza segédlelkész hatásos bezáró beszéde után még Choboth Géza szavalt s ezzel felhangzott a gazdag műsor lelkes ünnepséget befjező Induló a gyermekesreg ajkán. Most egyelőre szétoszlott a közönség, hogy újra összegyűljön este, az ünnepély folytatásaképen rendezett bála, melynek gazdag sikeréről mindennél ékebb szözlőbb bizonyosságot tesz a 117 korona 58 fillér bevétel. Adja Isten, hogy ez a gazdag sikerű ünnepély az Egyesület életében ne utolsó legyen.

Mozgókép előadások előjálulása. A XII. Országos Katolikus Nagygyűlés közmüvelődési szakosztályában Kiss Menyhért dr. javaslatot terjesztett elő arról, hogy a mozgókép előadások nagy kulturális jelentősége mellett helyenként ta-

pasztható elfajulások meggátlása végett a nagygyűlés mozgalmat indítson. A nagygyűlés a javaslatot elfogadta s ennek alapján az Országos Katolikus Szövetség a belügyminiszterhez felírta, kérvényesen, hogy különösen a gyermek fantáziára tulajdonságos ható kalandos és lehetetlen, igen sokszor durva és így nevelési szempontból veszedelmes darabok előadása megakadályoztassék.

A Katolikus Leányok Országos Szövetsége. A XII. Országos Katolikus Nagygyűlésen Kovács Gabriella határozati javaslatot terjesztett elő aziránt, hogy a már országosra meglevő és társadalmi jelleggel bíró katolikus színezetű leány szervezetek a Katolikus Leányok Országos Szövetségéhez csatlakozzanak, továbbá a társadalmi leányegyesületek a vidéken mindenütt szerveztessenek. Az Országos Katolikus Szövetség, mint a nagygyűlés határozatainak végrehajtója ez irányban tett intézkedéseken kívül ezúton is felhívja a társadalom figyelmét erre a nagyjelentőségű mozgalomra, amelynek sikere nagy lépéssel viheti előre a nők jogosult szervezkedési törekvéseit.

A borbehozatal csökkenése. A múlt évi szüret óta borbehozatalunk állandó csökkenést mutat. Az október 1-től február végéig terjedő öt hónap alatt ugyanis a statisztikai hivatal kimutatása szerint csak 214.294 hektoliter bort és mustot hoztunk be az előző év ugyanezen időszakában behozott 316.059 hektoliterrel szemben. A csökkenés tehát 101.765 hektoliter, vagyis több mint 32 százalékkal. Ezzel szemben ugyanezen öt hónap alatt borkivitelünk 661.386 hektoliter volt az előző évi 717.029 hektoliterrel szemben. A kivételnél is mutatkozik tehát némi csökkenés (55.643 hektoliter). Ez azonban aránylag jóval csekélyebb, mint a behozatal csökkenése, amennyiben a 8 százalékos nem éri el; ez is csak a tavalyi gyengermérsnek tulajdonítható.

Nagy német zarándoklat Rómába. Mint minden évben, ezidén is nagy számmal járnak Rómába a német zarándokok. A napokban érkezett körülbelül 300 kölni és ugyanannyi bécsi „Pilger”, s május elejére várják a bajorokat és a koblenziek több mint 1200-ra menő csapatát. A németország és osztrák zarándokok részére Rómában állandó bizottság van, amelynek feladata a zarándokok elszállásolása, s szakszerű vezetése. Nagy, körültekintő munkával készíti elő a zarándoklatot ez a bizottság, amelynek központja S. Maria del Anima német nemzeti kollegiumban van, de aztán meg kell adni, hogy rendszerben, általában megelégedéssel zajlanak le az egyes zarándoklások.

Róma legújabb látványossága. Most a mikor a tripoliszi kjrándulás költségei mind súlyosabban nehezedik az olasz népre, s ezzel szemben a lelkesedés is csökken, ondoskodni kellett a kormányoknak, hogy a kialakuló tüzet felélessze, s a nagy áldozatokat elviselhetővé tegye. E cél elérésére pedig azzal az egyszerű trüffel éltek, hogy Tripoliszból Itáliába parancsolt egy század eredeti, hamisítatlan néger katonát sivatagi egyenruhájukban.

Egy pár nap óta aztán vigan kocscikáznak a fekete vitézek — úgy látszik államköltségben, Róma főbb utcáin, vagy pedig délcegen korzóznak az élénkebb tereken, mutogatják magukat — felsőbb parancsra. A kirakatokban pedig egyre-másra jelennek meg a fekete vitézeket mindenféle hadi és nem hadi állásba ábrázoló dísz-tárgyak, képek — s az egésznek célja, hogy újra fellelkesüljön a felsőes a nép s — fizessen.

A tavaszi kalászosok országos termésátlaga. 5—6 métermázsza körül ingadozik, s különösen a zabé alig haladja meg az 5 métermázsát, s így termelése sok esetben nem is jár haszonnal, holott e körülménynek egyedül a rossz gazdálkodás az oka. Összel felszántott, jól megművelt és kellő trágyaerőben levő talajokon a kat. holdankénti 12—16 mázsás zabtermés egyáltalán nem tartozik a ritkaságok közé, csakhogy a magyar gazda sem szántja meg ősszel zabnak szánt talaját, tehát nem műveli jól és semmiként sem trágyázza, sőt rendszeren a kiéltebb földbe veti azt. Végzetes hiba ez különösen ma, amikor műtrágyák segítségével könnyedén pótolhatjuk az istálló trágya hiányt. 150 kgr. szuperfoszfát és 30 kg. chilisalétrom kat. holdankénti kiszórásával olyan nagy terméstöbblet érhető el, amely többszörösen megtéríti a műtrágya árát. A chilisalétrom alkalmazása különösen a zabnál azért szükséges, mert a zabvetésre szánt földek többnyire nagyon messz esnek az istálló trágyától, s így nitrogén szükségletük teljesen kiapadt s azért az egyoldalú szuperfoszfát trágyázás nem mindenkor ad elegendő nagy terméstöbbletet.

A Lourdesi Magyar Nemzeti Zarándoklat iránt már eddig is megnyilvánult nagy érdeklődésre való tekintettel Gaibl Sándor p. praelátus, apátkanonok (Pozsony, Káptalan-utca 3.) ezúton kéri a zarándoklatban résztvenni szándékozókat, hogy jelentkezéseiket mielőbb küldjék meg fenti címére, mivel a még rendelkezésre álló helyek a jelentkezések sorrendjében lesznek betöltve. Programokat készséggel küld az érdeklődőknek.

IRODALOM.

Dr. Kuncz Ferenc. Hitvédelmi Közlemények. Kolozsvár. Sz. Bonaventura nyomda. 1913. Ára 2 korona. Miként a liturgiának ap. argumentosa-ja, úgy szedegette össze a mi kolozsvári paptestvérünk a kitünő német „Sendbote des göttl. Herzens“ folyóirattól azokat a talpraesett közleményeket, melyek a modern ember dívatos tévedéseit szedik izekre és cáfolják meg. Ha nem volna tele az erdélyi levegő is sok veszedelmes és megtévesztő gondolattal, ha nem hívalkodnának vallási türelemmel azok, kik a társadalomban kegyetlenül türelmetlenek, vallásilag pedig alapjában közömbösek, ha nem kopogtatnának városainkban kíváncsi emberek

„magikus erőket hordozó“ asztalokkal, ha sorainkban mindenki helyesen gondolkodnék az élet nagy kérdéseiről, akkor nem lett volna szükséglet az effajta könyvecské megjelenésére; akkor csak nemes theologiai kedvtelés lett volna, melyet rokonszenvvel és örömmel fogadnánk másoknak furcsa kedvteléseit után. De aki végig lapozza, sőt végig is olvassa e könyvecskét lelke megnyugvására reá talál mindazon tárgyakra, melyek körül forog a modern ember „vallási“ beszélgetése kaszinóban, hivatalban, békés poharazás vagy barátságos kávézás közben.

Hálásak vagyunk a fordító, s jó részben átdolgozó iránt, aki helyes érzéssel válogatta össze a mindennapos kényes kérdéseket s aki nagyon tájékozott, megnyugtató könyvecskét adott azok kezére, akik nem állnak meg a nehézségeknél, hanem azokra választ is keresnek.

Szeretnők, ha édes magyar nyelvünk több zamatját éreztük volna meg e magyarok számára írott könyv soraiban s ha a számos idézett műnek nemcsak szerzőjét, hanem pontos címét is megtaláltuk volna, mert aki nemcsak újságot olvas, hanem könyvet is, szereti ismerni a hasznos könyvek beszerzési forrásait. Hiszünk azonban, hogy ezen apró fogyatkozásokat a mihamar második kiadásra szoruló könyvecskében nem találjuk már meg.

Dr. Sz.

Hirdetmény.

Gyulafehérvár szab. kir. város tanácsa közhírré teszi, hogy honvédelmi m. kir. miniszter urnak 52110—914. szám alatt a hadsereg katonaj nevelő és képző intézeteiben magyar honos ifjak részére fenntartott és alább részletezett, valamint a katonatiszti leányok nevelő intézeteiben betöltendő helyek tárgyában kibocsátott pályázati hirdteménye a városi tanács kiadó hivatalában közzemlére kitétetett, hol azt érdeklődők a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetik.

Gyulafehérvár, szab. kir. város tanácsa 1914. április hó 27-én.

Novák Ferenc
polgármester.

Pályázati hirdtemény.

A magyarországi róm. kath. iskolaszék az üresedésben levő k. tanítói állásra ezennel pályázatot hirdet.

1. Javadalom: „Fogarassy-féle alap évi kamata 103 korona. 2. Stóla átlag 10 korona. 3. Szegény kántorok alapjából 48 korona. 4. Államkötvény kamata 24 korona.

Természetben: 23 kal. buza, 23 kal.

HINGER JÓZSEF

asztalos mester Gyulafehérvár.
Széchenyi-utca 10. szám (saját ház),
a Jickeli-féle vasraktárral szemben.

Tervrajzok
díjtalanul
készíttetnek

Készít: épület munkát, festett, masszív, founrésos butormunkát, portálat és boltberendezést, ugyszintén javításokat is elfogad. Szállít és lerak tölgy és bükkparkettát. Arjegyzék szerint irodái, vendéglői és ebédlőszékeket, tükröket méret szerint. — Raktáron tart minden fajta fakoporsókat is.

Szolid árak! Szolid árak!

Lelekiismeretes pontos kiszolgálás.

8° 19—52

A plebániáknak és lelkészi hivataloknak szükséges összes

EGYH. NYOMTATVÁNYOK

kaphatók a Püsp. Lyc. Könyvnyomdában Gyulafehérvárt.

Naponta
friss
élesztő!

LABUD JÓZSEF

(ezelőtt özv. Lakner Antalné)

GYULAFEHÉRVÁR, NOVÁK FERENCZ-TÉR
(a városháza szomszédságában.)

Sütőde és lisztraktár

Ajánlom elsörendű friss süteményeimet, u. m. tejes és vajas kiilit, sós kiilit, sós fonotat, kalácsot, továbbá fehér, barna és félbarna kenyereimet. Dusan felszerelt lisztraktáromban házi kenyérnek való legjobb minőségű lisztjeimet, melyek kizárólag csakis a hírneves NEUMANN TESTVÉREK cég aradi gőzmalma örleményei.

Naponta
2-szer
kenyer-
sütés.

Jugyen
ADUNK
HASZNÁLATRA
TAKAREKPERSELYT
BARKINEK
PESTMÉGYEI
TAKAREKPENZTAR

Réz és vasbutorok, háló, ebédlő, kórházi és kerti berendezések, sodronyágybetétek, kocsiülések, lószőr és afrik madracok, divánok, rézkarnisok, ablak-róletták, redőnyök, mosdóasztal és mosdó készletek, szoba kloset, fa- és széntartók, kályhaellenzők, tüzelő-készletek, ruha-fogasok, patkány és egérfogókat legjutányosabban szállít:

GARAI KÁROLY
RÉZ- ÉS VASBUTOR KÉSZÍTŐ
ARAD
JÓZSEF-FOHERCEG-U. 11.

Legnagyobb
esetleges
nyeremény
EGY MILLIO
márka.

Szerencse
ertesítés.

Legnagyobb
esetleges
nyeremény
EGY MILLIO
márka.

Meghívás

a hamburgi állam által garantált sorsjáték
nyeremény esélyességhez
való részvételre, melynél

13 millió 731,000 márka

feltétlenül mind nyereség ki lesz sorsolva.

Ezen sorsjáték, a magas kormány határozata folytán, tökéletes által nagyban javult, minél átlag az összes nyeremények körülbelül 40%-os emelést mutatnak, úgy hogy a világnak egyetlen-egy sorsjáték ilyen előnyös nyereségi esélyességét nem nyújt.

Az eddigi legnagyobb nyeremény szerencse esetében
600.000 márka

most már

EGY MILLIO MARKÁRA

emelkedett. Az esetleges legmagasabb nyeremények, valamint a jutalomdíjak és főnyeremények:

1,000,000 márka

900,000	márka	305,000	márka
890,000	"	303,000	"
880,000	"	302,000	"
870,000	"	301,000	"
860,000	"	300,000	"
850,000	"	200,000	"
840,000	"	100,000	"
830,000	"	90,000	"
820,000	"	80,000	"
810,000	"	70,000	"

azonkívül sok nyeremény a **60.000, 50.000, 40.000, 30.000, 20.000, 10.000** márkával kerülnek sorsolás alá.

A sorsjáték összesen 100.000 sorsjegyből áll, amelyek közül 56,020 szám — tehát több a felénél — 7 húzás folyamán fokozatosan okvetlen ki lesznek sorsolva.

Az 1-ső sorsolásra szülő sorsjegy ára:

Egy egész sorsjegy 10 M. (12 K.)	Egy fél sorsjegy 5 M. 6 (K.)	Egy negyed sorsjegy 2.50 M. (3 K.)
-------------------------------------	---------------------------------	---------------------------------------

A hivatalos államczimmerrel ellátott sorsolási tervezett, mely a következő sorsolás betétei valamint a teljes nyereményjegyzék tartalmazza, kívánatra ingyen és bérmentve küldöm.

Sorsolás után minden résztvevő megkapja a nyeremény-jegyzékét.

A nyeremények az állami szavatolása mellett közvetlen a sorsolás után kifizettetnek.

Megbízásokat kérem azonnal, legkésőbb

Május 22-éig

**Samuel Heckscher senr., Bankgeschäft
in Hamburg (No 1000)**

Itt levágandó.
Rendelő-lelvel Heckscher Sámuel senr. bankházának Hamburg 1000 sa.

Küldjön (egész sorsjegyet a 10 M. 12 K.
..... (fél " " 5 M. 6 K.
címeire (negyed " " 2.50 M. 3 K.

Cím

(csatolva küldöm) meg nem
Értékét (együttal postautalvánnyal küldöm) felől
(utánvételezendő) törlendő.

51—6—10.

Katholikus családok lapja!

„ÉLET”

Képes heti folyóirat. Előkelő színvonalon szerkesztett szépirodalmi képes lap. Nem hiányozhatik egyetlen katolikus intelligens család asztaláról sem. Szerkeszti jeles katolikus írók gárdája élén Izsó Alajos. Előfizetési ára egész évre 20, félévre 10, negyedévre 5 K. Szerkesztőség és kiadóhivatal, Budapest, VII., Damjanich-utca 50. Jó lélekkel ajánljuk a változatos tartalmú, aktuális képekben gazdag folyóiratot közönségünk figyelmébe s támogatásába.